

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē

॥ saptāśītitaṃaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptāśītitaṃ sargaḥ ॥

śrīrāmēṇa lakṣmaṇaṃ pratilōpākhyānasya kathanam - ilasya
māsāvadhikastrītvasya māsāvadhikapuruṣatvasya ca prāptiḥ

tacchrutvā lakṣmaṇēnōktaṃ
vākyam vākyaviśāradaḥ |
pratyuvāca mahātējāḥ
prahasan rāghavō vacaḥ || 7.87.1 ||

ēvamēva naraśrēṣṭha
yathā vadasi lakṣmaṇa |
vṛtraghātamaśēṣēṇa
vājimēdhaphalaṃ ca yat || 7.87.2 ||

śrūyatē hi purā saumya
kardamasya prajāpatēḥ |
putrō bāhlīśvaraḥ śrīmā -
nilō nāma sudhārmikaḥ || 7.87.3 ||

sa rājā pṛthivīm sarvām
vaśē kṛtvā mahāyaśāḥ |

rājyaṁ caiva naravyāghra
putravat paryapālayat || 7.87.4 ||

suraiśca paramōdārai -
rdaitēyaiśca mahādhanaiḥ |
nāgarākṣasagandharvai -
ryakṣaiśca sumahātmabhiḥ || 7.87.5 ||

pūjyatē nityaśaḥ saumya
bhayārtai raghunandana |
abibhyaṁśca trayō lōkāḥ
sarōṣasya mahātmanaḥ || 7.87.6 ||

sa rājā tādrśō'pyāsīd
dharmē vīryē ca niṣṭhitaḥ |
buddhyā ca paramōdārō
bāhlīkēsō mahāyaśāḥ || 7.87.7 ||

sa pracakrē mahābāhu -
rmṛgayāṁ rucirē vanē |
caitrē manōramē māsē
sabhṛtyabalavāhanaḥ || 7.87.8 ||

prajaghnē sa nṛpō'raṇyē
mṛgāñśatasahasraśaḥ |
hatvaiva tṛptirnābhūcca
rājñastasya mahātmanaḥ || 7.87.9 ||

nānāmṛgāṇāmayutaṁ
vadhyamānaṁ mahātmanā |

yatra jātō mahāsēna -

staṁ dēśamupacakramē || 7.87.10 ||

tasmin pradēśē dēvēśaḥ

śailarājasutāṁ haraḥ |

ramayāmāsa durdharṣaḥ

sarvairanucaraiḥ saha || 7.87.11 ||

kṛtvā strīrūpamātmāna -

mumēśō gōpatidhvajaḥ |

dēvyāḥ priyacikīrṣuḥ saṁ -

stasmin parvatanirjharē || 7.87.12 ||

yatra yatra vanōddēśē

sattvāḥ puruṣavādinaḥ |

vṛkṣāḥ puruṣanāmāna -

stē sarvē strījanā bhavan || 7.87.13 ||

yacca kiñcana tat sarvaṁ

nārīsaṁjñāṁ babhūva ha |

ētasminnantarē rājā

sa ilaḥ kardamātmajaḥ || 7.87.14 ||

nighnan mṛgasahasrāṇi

taṁ dēśamupacakramē |

sa dṛṣṭvā strīkṛtaṁ sarvaṁ

savyālamṛgapakṣiṇam || 7.87.15 ||

ātmānaṁ strīkṛtaṁ caiva

sānugaṁ raghunandana |

tasya duḥkhaṃ mahaccāsīd
 dr̥ṣṭvā'tmānaṃ tathāgatam || 7.87.16 ||

umāpatēśca tat karma
 jñātvā trāsamupāgamat |
 tatō dēvaṃ mahātmānaṃ
 śitikaṇṭhaṃ kapardinam || 7.87.17 ||

jagāma śaraṇaṃ rājā
 sabhr̥tyabalavāhanaḥ |
 tataḥ prahasya varadaḥ
 saha dēvyā mahēśvaraḥ || 7.87.18 ||

prajāpatisutaṃ vākya -
 muvāca varadaḥ svayam |
 uttiṣṭhōttiṣṭha rājarṣē
 kārdamēya mahābala || 7.87.19 ||

puruṣatvamṛtē saumya
 varaṃ varaya suvrata |
 tataḥ sa rājā śōkārtah
 pratyākhyātō mahātmanā || 7.87.20 ||

strībhūtō'sau na jagrāha
 varamanyaṃ surōttamāt |
 tataḥ śōkēna mahatā
 śailarājasutāṃ nṛpaḥ || 7.87.21 ||

praṇipatya umāṃ dēvīm
 sarvēṇaivāntarātmanā |

īśē varāṇāṃ varadē

lōkānāmasi bhāminī || 7.87.22 ||

amōghadarśanē dēvi

bhaja saumyēna cakṣuṣā |

hr̥dgataṃ tasya rājarṣē -

rvijñāya harasannidhau || 7.87.23 ||

pratyuvāca śubhaṃ vākyam

dēvī rudrasya sammata |

ardhasya dēvō varadō

varārdhasya tava hyaham || 7.87.24 ||

tasmādardhaṃ gr̥hāṇa tvam

strīpuṃsōryāvadicchasi |

tadadbhutataram śrutvā

dēvyā varamanuttamam || 7.87.25 ||

samprahr̥ṣṭamanā bhūtvā

rājā vākyamathābravīt |

yadi dēvi prasannā mē

rūpēṇāpratimā bhuvi || 7.87.26 ||

māsaṃ strītvamupāsītā

māsaṃ syāṃ puruṣaḥ punaḥ |

īpsitaṃ tasya vijñāya

dēvī surucirānanā || 7.87.27 ||

pratyuvāca śubhaṃ vākya -

mēvamēva bhaviṣyati |

rājan puruṣabhūtaśtvam

strībhāvaṃ na smariṣyasi || 7.87.28 ||

strībhūtaśca paraṃ māsaṃ

na smariṣyasi pauruṣam |

ēvaṃ sa rājā puruṣō

māsaṃ bhūtvātha kārdamiḥ |

trailōkyasundarī nārī

māsamēkamilābhavat || 7.87.29 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmīkiye ādikāvyē

uttarakāṇḍe saptāśītitaṃ sargaḥ ||